

és június 3. között végzett megelőző feltárás a lelőhely D-i szélét érintette, a humuszolás 1097 m²-en történt.

A 6 m széles és 299 m hosszú nyomvonalon, a sárgásbarna agyagos altalajon (70–90 cm mélyen) 16 objektum (18 stratigráfiai egység) feltárta rajzolódott ki. A lelőhely nyomvonalba eső részének a K-i és a DNY-i szakasza kb. 15–20 m-es szakaszon, ill. a középső része helyenként régészetileg negatív volt. Az említett területeket 2 m széles kutatóárokcal vizsgáltuk át.

Az előkerült jelenségek közül 1 ház, 4 cölöphely, 6 árok és 7 gödör volt. Korukat tekintve 2 őskori, 3 újkori és 13 korhatározó leletanyag hiányában ismeretlen korú volt. A feltárt lelőhelyen kerek és téglalap alaprajzú, egyenesen szűkülő vagy meredek falú gödröket, felszín fölé épített építmény szögletes alakú oszlophelyeit, É–D-i, illetve Ny–K-i irányú vízelvezető árkokat és egy szögletes alaprajzú, félig földbe mélyített őskori épület részletét tártuk fel. Az őskori – talán bronzkori – objektumokból jellegtelen edénytöredékek, állatsontok és megmunkált kőszerszögek kerültek elő.

Munkatársak: Barta Gábor technikus.

GULYÁS GYÖNGYI

Pereg-pusztá, Komlószáritó (KÖH 31811): A lelőhely Mezőhegyes DK-i részén, a Mezőhegyes–Battonya közti műúttól É-ra, a Komlószáritótól ÉK-re egy 850×950 m-es kiterjedésű felületen helyezkedik el. A 2000-ben végzett terepbejárás adatai némileg módosultak a 2010-ben végzett terepbejárás során, mivel a lelőhely DNY-i kiterjedését mintegy 100×200 m-rel megnövelték. A korábban és a 2010-ben lokalizált lelőhelyek kapcsolatát a rossz látási viszonyok miatt nem lehetett meghatározni. A MOL-vezeték nyomvonalán, a 0+281–0+368 km-szelvények között június 1–3. között kutattunk. A lelőhely D-i részén, a lehumusztolt 334 m²-en, a 6 m széles és eredetileg 87 m hosszú nyomvonalon, a sárgásbarna agyagos altalajon (80–90 cm mélyen) 5 objektum (8 stratigráfiai egység) feltárta rajzolódott ki. A településobjektumok a nyomvonal K-i szélén helyezkedtek el. A jelenségek közül 1 gödör, 1 cölöphely és 6 árok volt. Korukat tekintve egy őskori vagy népvándorlás kori a többi korhatározó leletanyag hiányában ismeretlen korú.

Munkatársak: Barta Gábor, Gémesi Tamás, Móricz Róbert technikusok.

GALLINA ZSOLT

210. Mezőkeresztes határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, U, R, B, Sza, N, Á, Kk, Kú, I

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság 2011-ben elkészítette a „Hatvan (vez.)–Miskolc, Tiszai pu. (kiz.) vonalszakasz megvalósíthatósági tanulmányának és engedélyezési terveinek elkészítéséhez” című beruházáshoz kapcsolódóan az örökségvédelmi hatástanulmány Mezőkeresztesre vonatkozó részfejezetét. A tervezett beruházás Mezőkeresztesre vonatkozó része a Csicse–Mezőkeresztes közigazgatási határtól a Mezőkeresztes–Mezőnyárad közigazgatási határig tartó vasút nyomvonalszakaszát érinti, melynek hossza 8267 m. A terepbejárásokat 2011. november 21–22-én végeztük.

Bika-tó (KÖH 89909): A lelőhely a Mezőkeresztes – Mezőkövesd közigazgatási határtól kb. 685 m-re ÉK-re helyezkedik el. Területén a friss szántásban és a sarjadó vetésben rézkori, császárkori, Árpád-kori és 14–15. századi leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK – DNY-i irányú kiterjedése kb. 540 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Bodzás I. (KÖH 72371): A lelőhely a 3-as sz. főúttól 800 m-re ÉNy-ra található. Területén a mélyszántásban császárkori leletanyagot gyűjtöttünk.

Bodzás II. (KÖH 72373): A lelőhely a 3-as sz. főúttól 550 m-re ÉNy-ra, egy, a környezetéből kissé kiemelkedő dombon található. Területén a mélyszántásban neolitikus vagy rézkori leletanyagot gyűjtöttünk.

Bodzás III. (KÖH 90775): A lelőhely a 3-as sz. főúttól 500 m-re É-ra található. Területén a mélyszántásban 14. századi leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 140 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Csicse/Mezőkeresztes Dobrik-dűlő (KÖH 72379): A Csicse–Mezőkeresztes közigazgatási határ közelében, sarjadó vetésben őskori kerámiát gyűjtöttünk. ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 250 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik. A területen csekély mennyiségű császárkori kerámiát gyűjtöttünk.

Kácsipatak I. (KÖH 90781): Mezőnyárad belterületétől kb. 750 m-re ÉK-re helyezkedik el a lelőhely egy, a környező szántóföldekből kissé kiemelkedő dombon. Területén a mélyszántásban középső neolitikus, rézkori, 4. századi és népvándorlás kori leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 180 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Kácsipatak II. (KÖH 90783): Mezőnyárad belterületétől kb. 750 m-re ÉK-re helyezkedik el a lelőhely, egy, a környező szántóföldekből kissé kiemelkedő dombon. Területén a mélyszántásban középső neolitikus és császárkori leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 180 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Tagosok birtoka I. (KÖH 72375): A lelőhely a 3-as sz. főúttól 220 m-re DK felé, a Geleji-víztorlóba vezető csatornától 730 m-re ÉK-re található. Területén a mélyszántásban bronzkori és császárkori leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 320 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Tagosok birtoka II. (KÖH 72377): A lelőhely a Csicse–Mezőkeresztes közigazgatási határtól 500 m-re DNY-ra, egy, a környezetéből kissé kiemelkedő dombon található. A területen a sarjadó vetésben egy bronzkori és császárkori település nyomait azonosítottuk. A lelőhely ÉK–DNY-i irányú kiterjedése kb. 105 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Vasútra járó dűlő I. (KÖH 72367): A lelőhely Mezőnyárad belterületétől kb. 1500 m-re K-re, egy, a környező szántóföldekből markánsan kiemelkedő domb Ny-i oldalában helyezkedik el. Területén a mélyszántásban rézkori és császárkori leletanyagot gyűjtöttünk.

Vasútra járó dűlő II. (KÖH 72369): A lelőhely a vasút jelenlegi nyomvonalától 330 m-re DK-re található. Területén

a mélyszántásban neolitikus vagy rézkori és császárkori leletanyagot gyűjtöttünk.

Vasútra járó dűlő III (KÖH 90779): A lelőhely a vasút jelenlegi nyomvonalától 500 m-re DK-re található. A Mezőkeresztes, Vasútra járó dűlő II. lelőhelytől (KÖH 72369) 240 m-re ÉK-re fekszik. Területén a mélyszántásban neolitikus leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely K–Ny-i irányú kiterjedése kb. 20 m, É-i és D-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Zöld Majortól északra (KÖH 89905): A lelőhely a Mezőnyárád–Mezőkeresztes közigazgatási határtól kb. 560 m-re DNy-i irányban, a vasúti átjáró Ny-i oldalán helyezkedik el. Területén a friss szántásban őskori leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK–DNy-i irányú kiterjedése kb. 40 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Zöld Majortól északra, kiskertek (KÖH 89903): A Mezőnyárád – Mezőkeresztes közigazgatási határtól kb. 190 m-re DNy-ra helyezkedik el a lelőhely, egy, a környező szántóföldekből kissé kiemelkedő dombon. Területén a mélyszántásban neolitikus vagy rézkori és kora újkori leletanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK–DNy-i irányú kiterjedése kb. 110 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Zöld Majortól északra 2. (KÖH 89907): A lelőhely a Mezőnyárád D-i részén található vasúti átjárótól 610 m-re DNy-ra helyezkedik el. Területén a friss szántásban és a sarjadó vetésben néhány ismeretlen korú paticsot gyűjtöttünk. A lelőhely ÉK–DNy-i irányú kiterjedése kb. 35 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Munkatársak: Csengeri Piroska, Gyárfási József, Hajdú István, Hajdú Melinda, Kalászdí György, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Páll Gergely és Tóth Krisztián.

GÁL VIKTOR

211. Mezőkövesd határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, U, B, Sza, Kk

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság 2011-ben elkészítette a „Hatvan (vez.)–Miskolc, Tiszai pu. (kiz.) vonalszakasz megvalósíthatósági tanulmányának és engedélyezési terveinek elkészítéséhez” című beruházáshoz kapcsolódóan az örökségvédelmi hatástanulmány Mezőkövesdre vonatkozó részfejezetét. A tervezett beruházás Mezőkövesdre vonatkozó része a Mezőkeresztes–Mezőkövesd települések közigazgatási határától a Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyék közötti közigazgatási határig tartó vasút nyomvonalszakaszát érinti, melynek hossza 8900 m. A terepbejárásokat 2011. november 22 – 23-án végeztük.

Kánya-patak kelet (KÖH 89925): A lelőhelyet a Mezőkövesd DNy-i határában található vasúti átjárótól K-re, a vasút D-i oldalán azonosítottuk. Területén a mélyszántásban őskori leletanyagot gyűjtöttünk. ÉK–DNy-i irányú kiterjedése kb. 10 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Meleg-oldal (KÖH: 30975): A Mezőkövesd belterületétől DNy-ra található, a vasút nyomvonalától É-ra elhelyezkedő, nagy kiterjedésű lelőhelyen a friss szántásban neolitikus leletanyagot gyűjtöttünk.

Nagy-fertő (KÖH: 30976): A Mezőkövesd belterületétől DNy-ra található, a vasút nyomvonalától D-re elhelyezkedő,

nagy kiterjedésű lelőhelyen a friss szántásban neolitikus és bronzkori leletanyagot gyűjtöttünk.

Vadlencsés 1 (KÖH 89915): A lelőhely a Mezőkeresztes–Mezőkövesd közigazgatási határtól kb. 485 m-re DNy-ra helyezkedik el. Területén a mélyszántásban őskori leletanyagot gyűjtöttünk. ÉK–DNy-i irányú kiterjedése kb. 25 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Vadlencsés 2 (KÖH 89917): A lelőhely a Mezőkeresztes–Mezőkövesd közigazgatási határtól kb. 740 m-re DNy-ra helyezkedik el. Területén a mélyszántásban őskori leletanyagot gyűjtöttünk. ÉK–DNy-i irányú kiterjedése kb. 25 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Vadlencsés 3 (KÖH 89919): A lelőhely a Mezőkeresztes–Mezőkövesd közigazgatási határtól kb. 1020 m-re DNy-ra helyezkedik el. Területén a mélyszántásban 14. századi leletanyagot gyűjtöttünk. ÉK–DNy-i irányú kiterjedése kb. 15 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Vadlencsés 4 (KÖH 89921): A lelőhely a Mezőkeresztes–Mezőkövesd közigazgatási határtól kb. 1320 m-re DNy-ra helyezkedik el. Területén a mélyszántásban császárkori leletanyagot gyűjtöttünk. ÉK–DNy-i irányú kiterjedése kb. 115 m, ÉNy-i és DK-i irányban ismeretlen mértékben folytatódik.

Vasút alja dűlő (KÖH 89937): A Mezőkövesd belterületétől DNy-ra, a vasút nyomvonalától D-re elhelyezkedő, nagy kiterjedésű lelőhelyen a friss szántásban császárkori leletanyagot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Csengeri Piroska, Gyárfási József, Hajdú Melinda, Kalászdí György, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Páll Gergely és Tóth Krisztián.

GÁL VIKTOR

212. Mezőnagy Mihály-Nagyecser határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, Sza

A Herman Ottó Múzeum a Bükki Nemzeti Park Igazgatósága megbízásából megelőző feltárást végzett Nagyecser település körzetében 2011. szeptember 6. és október 14. között. A kutatás a tervezett földkabel két nyomvonalszakaszára terjedt ki.⁵⁵

Nagyecser észak (KÖH 59370): A Nagyecsértől 1 km-re É-ra lévő nyomvonalszakasz É-i, mintegy 80 m hosszú szakaszán 5 a császárkori objektum került elő. Ezek alapján kapcsolat feltételezhető a 2008-ban a lelőhelytől É-ra húzódó, szintén földkabel fektetését megelőző régészeti feltárást során megismert császárkori teleprészlettel. Az idei évben 1 gödröt, 2 kisebb gödörkomplexum részletét, 1 a nyomvonalszakaszon keresztül húzódó árkot és 1 cölöplyukat tártunk fel. Az objektumokból csak igen csekély mennyiségű leletanyag (kerámia) került felszínre.

Nagyecser dél (KÖH 59371): A feltárást második szakaszában a D-i településhatártól induló nyomvonalszakasz területén dolgoztunk. A 775 m hosszú nyomvonalon a több mint 1800 m² lehumuszolt területen 29 objektum került elő: 16 gödör, 1 kút, 3 gödörkomplexum, 2 árok, valamint 7 cölöplyuk.

⁵⁵ Az alábbi két lelőhely korábbi kutatását ld. RKM 2008, 231.